

Motion till riksdagen 2009/10:So468

av **Egon Frid m.fl. (v)**

Alkoholreklam och alkohollagen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att alkohollagen bör ses över och göras tydligare.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att hanteringen av alkoholtillstånd bör ses över särskilt.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ansvaret för tillsynen och beslut om åtgärder vid överträdelse av alkohollagens bestämmelser bör utvärderas och ses över.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att lagstiftningen bör ses över med inriktningen att antalet serveringstillstånd ska minskas.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en restriktiv politik och lagstiftning kring marknadsföring av alkohol.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda hur de svenska bestämmelserna om marknadsföring av alkohol förhåller sig till EG-rätten och därmed möjligheten att lagstifta om förbud mot alkoholreklam.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att lagstiftningen bör ses över med inriktningen att minska tillgängligheten genom servering och försäljning av alkohol på serverings- och försäljningsställen.

Översyn av alkohollagen

Enligt landets alkoholhandläggare och nykterhetsrörelsen fungerar inte alkohollagen för att upprätthålla folkhälsan och totalkonsumtionsmodellen så att alkoholkonsumtionen och alkoholskadorna minskar.

Fel! Okänt namn på

Tillgängligheten av alkohol ökar i samhället. I det offentliga rummet finns allt mer av marknadsföring och reklam. Alkohol förekommer i stor omfattning på tv, som produktplacering, och är därmed indirekt reklam. I tidningar förekommer en alltmer omfattande alkoholreklam som också, enligt landets alkoholorådgivning och nykterhetsrörelsen, har bidragit till en högre alkoholkonsumtion och därmed ökade alkoholskador. Det är en syn som också Vänsterpartiet delar.

Det finns i dag stora problem förknippade med alkohol på serverings- och försäljningsställen där alkohol serveras och säljs med omfattande öppettider, med åldersgränser som inte följs samt omfattande förekomst av överservering. Trots detta är det endast 18 av 10 800 tillstånd som återkallas årligen.

Uttalandet i alkohollagens förarbeten om att alkoholpolitiska hänsyn ska ha företräde framför de näringspolitiska i tillståndsärenden bör komma till tydligt uttryck även i lagtexten. I annat fall begränsas möjligheten starkt till lokala initiativ och metoder för att minska alkoholkonsumtionen och därtill relaterade problem, trots att detta anges som ett centralt område i bl.a. den nationella handlingsplanen.

Alkohollagen måste ses över och bli tydligare i syfte att upprätthålla folkhälsan och en restriktiv alkoholpolitik. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Tillståndshantering och tillsynsverksamhet

Tillståndshanteringen för servering av alkohol fungerar inte tillfredsställande i dag. Det bör övervägas om en handläggning av länsstyrelserna skulle fungera bättre än dagens ordning med kommunerna som handläggare och tillsynsmyndighet. Det krävs även tydliga direktiv för hur dokumentation ska göras vid tillsynsbesök så att de juridiska kraven för bevisföring uppfylls. Tillståndshanteringen behöver därför ses över särskilt. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Ansvar för tillsynen och beslut om åtgärder vid överträdelse av alkohollagens bestämmelser behöver också utvärderas och ses över. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Kommunerna måste aktivt stödja tillkomsten av alkoholfria miljöer. De alkohol- och narkotikafria fritidsaktiviteterna för ungdomar utsätts i dag för en fördömande konkurrens från kommersiella alkoholfria miljöer, vars antal ökat dramatiskt som följd av kommunernas generositet med serveringstillstånd. Lagstiftningen bör ses över med inriktningen att antalet serveringstillstånd ska minskas. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Alkoholreklamen

Det privata vinstintresset är kanske den viktigaste drivkraften bakom den ökande tillgängligheten på alkohol. Detta återspeglar sig allt mer i olika medier genom alkoholreklam och med den anpassning som skett i Sverige till en

Fel! Okänt namn på

européisk alkoholpolitik. Mer än tio procent av den totala alkoholkonsumtionen sker på restauranger. Restauranger och pubar får kraftigt stöd i sin marknadsföring av producenter och andra intressenter i alkoholbranschen. Detsamma gäller för livsmedelsaffärer, bensinstationer m.m. som säljer öl klass II. De ekonomiska intressena får inte underskattas.

Lagstiftningen kring alkoholreklam bör ses över! Folkhälsan och en restriktiv politik måste vara det överordnade målet även när det gäller marknadsföring av alkohol. Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

En utredning behöver göras i syfte att bringa klarhet i hur marknadsföring av alkohol förhåller sig till EG-rätten för att möjliggöra att Sverige ska kunna lagstifta om förbud mot alkoholreklam. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Tillgängligheten

Tillgängligheten är en viktig faktor också för att skapa eller motverka efterfrågan på alkohol. Försäljningsställets antal, åldersgränser, exponeringen av drycker, pris och öppettider, är faktorer som påverkar inställningen till alkohol och konsumtionen. Ju lättare det är att få tag på alkohol, desto mer dricks det. Och ju mer som dricks, desto fler alkoholskador uppkommer.

Lagstiftningen bör ses över med inriktningen att minska tillgängligheten genom servering och försäljning av alkohol på serverings- och försäljningsställen. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stockholm den 30 september 2009

Egon Frid (v)

Marianne Berg (v)

Josefin Brink (v)

LiseLotte Olsson (v)

Torbjörn Björklund (v)

Kalle Larsson (v)